

[Ludvig Christensen.]

ikke mindst det københavnske Samfund, for de Byrder, som den meget store Arbejdsløshed netop fra denne Arbejdsplads vilde have betydet, hvis den havde sat ind et Aar tidligere, end den nu kom til at gøre.

Jeg ved ikke, hvor mange Fejl der kan være begaaet af Ledelsen; det kan ingen af os vide paa Forhaand, og det har ingen Ret til paa Forhaand at udtale en Dom om. Det, vi har Ret til at forlange, er, som det ærede 5te Medlem for 4de Kreds (Stensballe) sagde, at der bliver foretaget en virkelig upartisk og saa dybtgaaende Undersøgelse af Forholdene, som ske kan, og naar *den* er foretaget, er Tiden først inde til at fælde Dommen over dem, der har haft Ledelsen af Burmeister & Wains Skibsbyggeri i deres Hænder. Jeg vil altsaa paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag til Gennemførelse i det høje Ting.

Til Slut vil jeg endnu kun sige til det ærede 5te Medlem for 4de Kreds, at Spørgsmaalet om Statens eventuelle Deltagelse i Finansieringen, Videreførelsen, Ledelsen af Selskabet jo ikke ligger for i Øjeblikket. Denne Lov indeholder ikke noget derom, og Rigsdagen staar til enhver Tid frit overfor dette Problem. Ved Behandlingen af det foreliggende Lovforslag kan vi ikke binde Rigsdagen i Henseende til, hvilken Stilling den senere vil indtage, og i Lovforslaget her ligger der jo ingen som helst økonomisk Forpligtelse for Staten.

Jeg kan anbefale Lovforslaget til hurtig Vedtagelse i det høje Ting.

Stein: Det er jo et meget beklageligt Tilfælde, vi er stillet overfor i dette Øjeblik, hvor Landets største industrielle Virksomhed, en Virksomhed af overordentlig Betydning, appellerer til Rigsdagen for at faa et Moratorium. Det er en Virksomhed, der, saaledes som det her er sagt, har repræsenteret rige Beskæftigelsesmuligheder, og som for ikke saa mange Aar siden beskæftigede direkte og indirekte op til henved 15 000 Mennesker, og som endnu beskæftiger talrige. Dette Selskab er, saaledes som det ogsaa har fundet Udtryk fra den højtærede Ministers og den ærede sidste Talers Side, et nationalt Aktiv, en storslaaet Virksomhed, der er bygget op ved privat Initiativ og paa privat Kapital. Det er et nationalt Aktiv af stor Værdi, og det er den Baggrund, paa hvilken man i Øjeblikket kan stille Krav til Rigsdagen om at medvirke til en Betalingshenstand.

Man har strejftet Spørgsmaalet om Aarsagen til den Misère, der er indtraadt.

Det ligger nær at slutte, at den Fragtmisère, som efterhaanden har lagt sin døde Haand over Alverdens Skibsfart, og som har ført til Oplægning af Tonnage i en Maalestok, som ingen nogen Sinde har kendt Magen til, er Aarsag til, hvad her er sket. Men som det er antydet — den højtærede Minister var jo inde paa det —, er dette sikkert ikke hele Forklaringen. Selskabet har begaaet Fejl ved at tilstræbe en Udvidelse efter en Maalestok, som ikke er holdbar i et lille Land. Paa en vis Maade kan man sige, at Historien her gentager sig. Det er jo et Selskab, der har bestaaet i lang Tid, helt tilbage til før Midten af forrige Aarhundrede, og det har haft skiftende Konjunkturer. Ogsaa tidligere har det været ude for Modvind; under den sidste alvorlige Nedgang i Fragtkonjunkturerne — efter den sydafrikanske Krig i Aarhundredets Begyndelse — var samme Selskab ude for store Vanskeligheder, som Selskabet imidlertid den Gang klarede ved egne Kræfter; men i Virkeligheden kan man sige, at Forholdet den Gang til en vis Grad afspejler det, der sker nu, idet den dybere Aarsag til Vanskelighederne ogsaa den Gang var, at Selskabet var kommet udenfor de Rammer, der var rimelige og normale for den Tid.

De senere Aars stærke Fremstød har jo været af en saadan Karakter, at de paa en vis Maade har været nyttige for Landet, paa dette Omraade har skabt Danmark et Navn udadtil. Men man har altsaa ikke holdt sig tidligere Erfaringer tilstrækkeligt for Øje, og man har navnlig ikke haft det Korrektiv, der laa i Begrænsningens Kunst, i Forstaaelsen af, at selv et Selskab, der appellerer til Verdensmarkedet, maa være forankret i den hjemlige Grund og til en vis Grad begrænset i sin Virksomhedsudfoldelse ved selve Landets Størrelse. Naar Vanskelighederne først er opstaaet paa dette Tidspunkt, tror jeg, man maa have Lov til at sige, at det delvis skyldes den Omstændighed, at den Finansiering, der har fundet Sted gennem Eksportkreditterne, har virket til en vis Grad tilslørende. Man kan maaske som den ærede sidste Taler sige, at dette er godt, saa har Arbejdet været holdt i Gang saa længe. Jeg tror dog, det er Kortsyn. Hvis man ikke havde haft denne Statsfinansiering, hvis man ikke havde haft disse Eksportkreditter at falde tilbage paa, vilde man paa et tidligere Tidspunkt være tvunget til at se Vanskelighederne i Øjnene og tage Reb i Sejlene. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Vanskelighederne da ikke vilde være blevet saa store, som de nu er. Men